

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ

การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.

อ.พ. 2/2563 การประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง

อ.พ. 2/2563

การประชุมร่วมกันของรัฐสภา
สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐-๒

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ญัตติ หรือหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกรัฐสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นายมานิช อินทนิม

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นายทนต์ศักดิ์ สุระคำแหง

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 1

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายแดนชัย ไชวิเศษ

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นายฉัตรชัย ศรีเมืองกาญจนา

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นางสาวอุษณีย์ อินทองช่วย

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางสาวเปรมฤดี วงศ์สาคร

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางเมธาพร กาญจนินทุ

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

กรกฎาคม 2563

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย เป็นกระบวนการที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง โดยประชาชนที่มีเจตนาหรือความต้องการเดียวกันที่จะให้มีกฎหมายหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่ง มาร่วมเข้าชื่อกัน การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนโดยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประเทศไทยได้รับการรับรองเป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 170 ซึ่งกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ต่ำกว่า 50,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายตามที่กำหนดไว้ในหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ต่อมาเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2550 ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้บัญญัติเกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมายไว้ในมาตรา 163 ซึ่งกำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 10,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามที่กำหนดไว้ในหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 291 ยังได้บัญญัติรับรองสิทธิของประชาชนในการเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญได้ โดยกำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 50,000 คน มีสิทธิในการขอเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ส่วนหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

ต่อมา ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 10,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หรือหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และการตรวจสอบตามที่กฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายกำหนด แต่เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งมีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 อีกทั้งยังขาดกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ คณะรัฐมนตรีจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. เพื่อปรับปรุงพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 ให้สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายในประเด็นปฏิรูปที่ 6 ซึ่งกำหนดให้มีกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายที่มีความสำคัญ และจัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน ซึ่งประเด็นย่อยที่ 4 กำหนดให้จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายโดยเป้าหมายและตัวชี้วัดกำหนดให้ต้องมีการตรากฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย เพื่อกำหนดขั้นตอนและวิธีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตลอดจนมีกลไกหรือหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่โดยตรงในการให้ความช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย ดังนั้น ประชาชนจะได้รับประโยชน์จากร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. เพราะว่าเกิดความสะดวกรวดเร็วและประหยัดค่าใช้จ่ายในกระบวนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายแก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากประชาชนสามารถเชิญชวนให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายด้วยตนเองหรือขอให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรช่วยดำเนินการให้ทั้งในการจัดทำร่างกฎหมายและการรับและรวบรวมหลักฐานการร่วมเข้าชื่อก็ได้ ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรสามารถจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้อีกด้วย

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	ก
ส่วนที่ 1 - หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1
- บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	2
- สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	6
- ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 กับ ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.	11
ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์	24
ส่วนที่ 3 - ข้อมูลประกอบการพิจารณา	26
- สรุปผลการดำเนินงานการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540-2560	35

ส่วนที่ 1

หลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย
พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 ที่ใช้บังคับในปัจจุบัน เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งมีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และยังขาดกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ สมควรปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรา 133 (3) มาตรา 256 (1) และมาตรา 258 ค. (4) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. เพื่อดำเนินการตามหมวด 16 การปฏิรูปประเทศ ต่อที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาตามมาตรา 270 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

1. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา

ร่างพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายในประเด็นปฏิรูปที่ 6 ซึ่งกำหนดให้มีกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายที่มีความสำคัญ และจัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน ซึ่งประเด็นย่อยที่ 4 กำหนดให้จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย โดยเป้าหมายและตัวชี้วัดกำหนดให้ต้องมีการตรากฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายเพื่อกำหนดขั้นตอนและวิธีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตลอดจนมีกลไกหรือหน่วยงาน ซึ่งทำหน้าที่โดยตรงในการให้ความช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย

2. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบันเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งมีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและยังขาดกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ จึงต้องปรับปรุงพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรา 133 (3) มาตรา 256 (1) และมาตรา 258 ค. (4) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

3. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. มีสาระสำคัญ ดังนี้

- (1) กำหนดบทนิยามคำว่า “การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย” “ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” และ “ผู้เชิญชวน” (ร่างมาตรา 4) โดยมีประธานรัฐสภาเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 20)
- (2) ในการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติต้องมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคน และการเข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมต้องมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน (ร่างมาตรา 5)

(3) ร่างพระราชบัญญัติที่เข้าชื่อเสนอต้องมีหลักการเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หรือหน้าที่ของรัฐ ที่บัญญัติไว้ในหมวด 3 หรือหมวด 5 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเท่านั้น ซึ่งต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 77 แห่งรัฐธรรมนูญฯ ด้วย (ร่างมาตรา 6)

(4) ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบคนต้องเสนอเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติ บันทึกหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ บันทึกเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ และบันทึกสรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติในกรณีที่ประชาชนร้องขอให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้จัดทำร่างพระราชบัญญัติ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะต้องดำเนินการให้แก่ผู้ร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ และจะขยายระยะเวลาดังกล่าวได้ไม่เกินเก้าสิบวัน (ร่างมาตรา 7)

(5) ผู้ประสงค์จะเสนอร่างพระราชบัญญัติมีสิทธิเชิญชวนให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั่วไปให้ร่วมเข้าชื่อได้ โดยจะกระทำเป็นหนังสือหรือเชิญชวนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ แต่ต้องแนบเอกสารเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติไปพร้อมกันด้วย

ในกรณีที่กระทำเป็นหนังสือต้องระบุหลักฐานเกี่ยวกับชื่อ อายุ ที่อยู่ เลขประจำตัวประชาชน และข้อความที่แสดงให้เห็นว่าสมัครใจเข้าร่วม พร้อมทั้งลงลายมือชื่อ กรณีที่มีการเข้าชื่อผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสามารถยืนยันตัวบุคคลและตรวจสอบความเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ ให้ดำเนินการได้โดยไม่ต้องลงลายมือชื่อ

ผู้ประสงค์จะเสนอร่างพระราชบัญญัติอาจขอความช่วยเหลือและการสนับสนุนจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นผู้รับและรวบรวมรายชื่อก็ได้ และเมื่อจำนวนผู้ร่วมเข้าชื่อครบตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแจ้งผู้ประสงค์จะเสนอร่างพระราชบัญญัติทราบเพื่อดำเนินการต่อไป (ร่างมาตรา 8) โดยระหว่างการเชิญชวนห้ามมิให้มีการแก้ไขหลักการและข้อความในร่างพระราชบัญญัติ เว้นแต่เป็นการแก้ไขข้อความผิดพลาดที่มีใช้สาระสำคัญ (ร่างมาตรา 9)

(6) กรณีสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้รวบรวมรายชื่อ หากระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่ได้รับคำขอ แต่จำนวนผู้เข้าชื่อยังไม่ครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแจ้งให้ผู้ร้องขอทราบ เพื่อดำเนินการให้ครบจำนวนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ยังปรากฏว่าได้ผู้เข้าชื่อไม่ครบจำนวนให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยุติการดำเนินการ (ร่างมาตรา 10)

(7) เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติมีจำนวนครบตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ให้ผู้เชิญชวนทำหนังสือเสนอร่างพระราชบัญญัติ พร้อมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องและหลักฐานการเข้าชื่อ ตลอดจนรายชื่อผู้แทนของผู้เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบคนแต่ไม่เกินสามสิบคน ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้รับและรวบรวมรายชื่อแทน ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรออกหนังสือรับรองความถูกต้องครบถ้วนของการเข้าชื่อ (ร่างมาตรา 11)

(8) เมื่อได้รับหนังสือเสนอร่างพระราชบัญญัติ รายชื่อของผู้เข้าชื่อ และเอกสารที่เกี่ยวข้องครบถ้วนแล้ว ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของหลักการและเอกสารหลักฐาน ภายในสี่สิบห้าวัน หากปรากฏว่ามีหลักการหรือเอกสารหลักฐานไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้เชิญชวนเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วนภายในเวลาที่กำหนด หากถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการที่เกี่ยวข้องต่อไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

หากร่างพระราชบัญญัติที่เสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเงินให้ส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้คำรับรอง หากนายกรัฐมนตรีมิได้ส่งคำรับรองมาภายในเก้าสิบวัน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งให้ผู้เชิญชวนทราบ และยุติการดำเนินการ

ในการตรวจสอบ หากพบการลงลายมือชื่อปลอมของผู้ร่วมเข้าชื่อไม่ว่าจะมีจำนวนเท่าใด และผู้เชิญชวนไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่ามิใช่เป็นการกระทำของตนหรือตนมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วย ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรสั่งยุติเรื่องและส่งเรื่องคืนผู้เชิญชวน และดำเนินการให้มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อเจ้าพนักงานเพื่อดำเนินคดีแก่ผู้ปลอมลายมือชื่อ อย่างไรก็ตาม หากผู้เชิญชวนสามารถพิสูจน์ได้ว่าการลงลายมือชื่อปลอมมิใช่เป็นการกระทำของตนและตนมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วย ก็ไม่ต้องมีการยุติเรื่อง และเมื่อหักลายมือชื่อปลอมดังกล่าวออกแล้วยังมีผู้เข้าชื่อครบจำนวน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการต่อไปได้

ในกรณีที่ผู้ร่วมเข้าชื่อตายหรือถอนการเข้าชื่อที่ได้กระทำภายหลังที่ยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ถือว่าการเข้าชื่อของบุคคลนั้นยังคงมีผลอยู่ (ร่างมาตรา 12)

(9) ก่อนดำเนินการตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่เผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติ จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น วิเคราะห์ผลกระทบอย่างรอบด้าน และเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อสาธารณะ พร้อมกับเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อประกอบการพิจารณาของรัฐสภา (ร่างมาตรา 13)

(10) หากมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรหรืออายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง และคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปไม่ได้ร้องขอให้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป หากผู้แทนผู้เข้าชื่อยืนยันเป็นหนังสือต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่เรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรก ให้ถือว่าเป็นการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติใหม่ โดยประธานสภาผู้แทนราษฎรจะต้องดำเนินการตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรต่อไป (ร่างมาตรา 14)

(11) การเข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐ จะกระทำมิได้ (ร่างมาตรา 15) และให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติมาใช้บังคับกับการเข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมด้วยโดยอนุโลม ยกเว้นจำนวนผู้เข้าชื่อร้องขอตามมาตรา 7 ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบคน การเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมต้องเสนอต่อประธานรัฐสภาและให้หน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นของประธานรัฐสภา และจำนวนรายชื่อของผู้มีสิทธิเข้าชื่อ

เสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ตามมาตรา 10 ไม่ถึงห้าหมื่นคน รวมทั้งจำนวนผู้แทนของผู้เข้าชื่อกรณี
ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมให้เสนอได้ไม่เกินสิบคน (ร่างมาตรา 16)

(12) ในกรณีที่ผู้ใดกระทำความผิดฐานปลอมลายมือชื่อในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ให้ศาลสั่งเพิกถอน
สิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลสั่ง (ร่างมาตรา 17)

(13) กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับการดำเนินการเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 ที่ได้ดำเนินการไปแล้วในวันก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
ให้เป็นอันใช้ได้ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 18) และกรณี
การเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลง
ให้ถือว่าการเข้าชื่อเพื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตียังมีผลอยู่ต่อไป โดยให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร
ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 19)

4. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. จะส่งผลให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว
และประหยัดค่าใช้จ่ายในกระบวนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายแก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากประชาชน
สามารถเชิญชวนให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายด้วยตนเองหรือขอให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ช่วยดำเนินการให้ทั้งในการจัดทำร่างกฎหมาย และการรับและรวบรวมหลักฐานการร่วมเข้าชื่อก็ได้
ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรสามารถจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย
ผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้อีกด้วย

สรุปสาระสำคัญ

ของ

ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

1. ชื่อร่าง

“พระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.” (ร่างมาตรา 1)

2. วันที่ใช้บังคับ

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ร่างมาตรา 2)

3. การยกเลิกกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 (ร่างมาตรา 3)

4. บทนิยาม

“การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย” หมายความว่า การเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

“ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

“ผู้เชิญชวน” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ริเริ่มเชิญชวนให้มีการร่วมเข้าชื่อเสนอกฎหมาย (ร่างมาตรา 4)

5. ผู้มีสิทธิและจำนวนในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

ผู้มีสิทธิในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายต่อรัฐสภาต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งอยู่ในวันที่เสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี และมีได้เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

การเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติต้องมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 10,000 คน

การเข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมต้องมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 50,000 คน

(ร่างมาตรา 5)

6. หลักการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

การเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อรัฐสภาตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กระทำได้เฉพาะที่มีหลักการเกี่ยวกับหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หรือหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และต้องจัดทำตามรูปแบบการเสนอร่างพระราชบัญญัติ แบ่งเป็นมาตราที่ชัดเจนเพียงพอที่จะเข้าใจได้ว่ามีความประสงค์จะตรากฎหมายในเรื่องใด และต้องประกอบด้วยเอกสารดังต่อไปนี้

(1) ร่างพระราชบัญญัติ

(2) บันทึกหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ

(3) บันทึกเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

(4) บันทึกสรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา 6)

7. การร้องขอให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจัดทำร่างพระราชบัญญัติ

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งรวมกันไม่น้อยกว่า 20 คนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจัดทำร่างพระราชบัญญัติที่ประสงค์จะเสนอ พร้อมทั้งเอกสารได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรกำหนดโดยความเห็นชอบของประธานรัฐสภา และให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจัดทำร่างพระราชบัญญัติพร้อมทั้งเอกสารให้แก่ผู้ร้องขอภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับความร้องขอ ระยะเวลาดังกล่าว ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะขยายให้เป็นกรณีไปก็ได้ แต่เมื่อรวมระยะเวลาที่ขยายแล้วต้องไม่เกิน 90 วัน (ร่างมาตรา 7)

8. การเชิญชวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ร่วมเข้าชื่อ และร้องขอให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้รับและรวบรวมหลักฐาน

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดประสงค์จะดำเนินการเพื่อให้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อมีเอกสารครบถ้วนแล้ว ให้มีสิทธิเชิญชวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ร่วมเข้าชื่อให้ครบจำนวนไม่น้อยกว่า 10,000 คน

การเชิญชวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ร่วมเข้าชื่อจะกระทำเป็นหนังสือหรือเชิญชวนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ แต่ต้องแนบร่างพระราชบัญญัติ บันทึกหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ บันทึกเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ และบันทึกสรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ไปพร้อมกันด้วย

การร่วมเข้าชื่อต้องมีหลักฐานแสดงชื่อ อายุ ที่อยู่ เลขประจำตัวประชาชนของผู้ร่วมเข้าชื่อ และข้อความที่แสดงให้เห็นว่าตนสมัครใจเข้าร่วมในการเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น พร้อมทั้งลงลายมือชื่อ และส่งไปยังสถานที่ที่ผู้เชิญชวนกำหนดไว้ในหนังสือเชิญชวนหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะเสนอร่างพระราชบัญญัติ อาจร้องขอให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้รับและรวบรวมหลักฐานการร่วมเข้าชื่อในการเสนอร่างพระราชบัญญัติก็ได้ ในกรณีเช่นนั้นให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการให้ตามความประสงค์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรกำหนดโดยความเห็นชอบของประธานรัฐสภา และเมื่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้รับหลักฐานการร่วมเข้าชื่อในการเสนอร่างพระราชบัญญัติครบ 10,000 คนแล้ว ให้แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะเสนอร่างพระราชบัญญัติทราบเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเผยแพร่การเชิญชวนให้เข้าชื่อให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ในกรณีที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถยืนยันตัวบุคคลและตรวจสอบความเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ การเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศดังกล่าวให้กระทำได้โดยไม่ต้องลงลายมือชื่อ

ในการนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอาจร้องขอให้สถาบันพระปกเกล้าให้การสนับสนุน และช่วยเหลือด้วยก็ได้ (ร่างมาตรา 8)

ในกรณีที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรรับเป็นผู้รับและรวบรวมหลักฐานการร่วมเข้าชื่อในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ ถ้าพ้น 1 ปีนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ยังมีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติไม่ถึง 10,000 คน ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแจ้งให้ผู้ร้องขอทราบเพื่อดำเนินการให้มีผู้ร่วมเข้าชื่อให้ครบตามจำนวนดังกล่าวภายใน 90 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ยังได้ผู้เข้าชื่อไม่ครบจำนวน ให้แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ร้องขอทราบ และให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยุติการดำเนินการต่อไป (ร่างมาตรา 10)

9. การแก้ไขหลักการและข้อความในร่างพระราชบัญญัติ

ในระหว่างการประชุมให้มีการเข้าชื่อเพื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติ ห้ามมิให้มีการแก้ไขหลักการและข้อความในร่างพระราชบัญญัติ เว้นแต่เป็นการแก้ไขข้อความผิดพลาดที่มีใช้สาระสำคัญ (ร่างมาตรา 9)

10. การเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร

เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติมีจำนวนไม่น้อยกว่า 10,000 คน ให้ผู้เชิญชวนทำหนังสือเสนอร่างพระราชบัญญัติพร้อมด้วยร่างพระราชบัญญัติ บันทึกหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ บันทึกเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ และบันทึกสรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ หลักฐานการเข้าชื่อของผู้ร่วมเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติ และรายชื่อของผู้แทนของผู้เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติจำนวนไม่น้อยกว่า 20 คนแต่ไม่เกิน 30 คนต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ดำเนินการเป็นผู้รับและรวบรวมหลักฐานการร่วมเข้าชื่อ ให้กระทำได้โดยไม่ต้องแสดงหลักฐานการเข้าชื่อของผู้ร่วมเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติ แต่ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรออกหนังสือรับรองความถูกต้องและครบถ้วนของการเข้าชื่อแทนหลักฐานดังกล่าว (ร่างมาตรา 11)

11. การตรวจสอบเอกสารหลักฐาน

เมื่อประธานสภาผู้แทนราษฎรได้รับหนังสือเสนอร่างพระราชบัญญัติแล้ว ให้ดำเนินการตรวจสอบเอกสารหลักฐานว่ามีหลักการและเอกสารหลักฐานครบถ้วนตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ ให้แล้วเสร็จภายใน 45 วัน หากปรากฏว่ามีหลักการหรือเอกสารหลักฐานไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้เชิญชวนเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วนภายในเวลาที่กำหนดต่อไป ถ้าเห็นว่าถูกต้องครบถ้วนและเมื่อดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นแล้ว ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

การตรวจสอบเอกสารหลักฐานให้เป็นไปตามวิธีการที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรกำหนดโดยความเห็นชอบของประธานรัฐสภา

ถ้าผู้เชิญชวนมิได้ดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วนภายในเวลาที่กำหนดให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรยุติการดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้คำรับรอง ถ้านายกรัฐมนตรีมิได้ส่งคำรับรองมาภายใน 90 วัน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้เชิญชวนทราบและยุติการดำเนินการต่อไป

ในการตรวจสอบ ถ้ามีหลักฐานแสดงว่าลายมือชื่อของผู้ร่วมเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติ เป็นลายมือชื่อปลอมไม่ว่าจะมีจำนวนเท่าใด ถ้าผู้เชิญชวนไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่ามิใช่เป็นการกระทำของตน และตนมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วย ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรสั่งยุติเรื่องและส่งเรื่องคืนผู้เชิญชวน และดำเนินการ ให้มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อเจ้าพนักงานเพื่อดำเนินคดีแก่ผู้ปลอมลายมือชื่อต่อไป

ในกรณีที่ผู้เชิญชวนสามารถพิสูจน์ได้ว่ามิใช่เป็นการกระทำของตนและตนมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วย และเมื่อหักลายมือชื่อปลอมดังกล่าวออกแล้วยังมีผู้เข้าชื่อครบจำนวน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการ ต่อไปได้

การถอนการเข้าชื่อของผู้ร่วมเข้าชื่อที่กระทำภายหลังจากที่ได้ยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรแล้ว หรือผู้ร่วมเข้าชื่อยุติหลังจากที่ได้ร่วมเข้าชื่อแล้ว ให้ถือว่าการเข้าชื่อของผู้นั้นยังคงมีผลอยู่ (ร่างมาตรา 12)

12. การรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ก่อนประธานสภาผู้แทนราษฎรจะดำเนินการตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติและจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น ของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายฉบับนั้นอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้ง เปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเสนอรัฐสภาพร้อมกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติเพื่อประกอบการพิจารณา (ร่างมาตรา 13)

13. ผู้แทนของผู้เข้าชื่อยืนยันให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่อไป

บรรดาร่างพระราชบัญญัติที่เสนอตามพระราชบัญญัตินี้และต้องตกไป เพราะเหตุอายุของ สภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร และคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้ง ทั่วไปมิได้ร้องขอให้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย ถ้าภายใน 120 วันนับแต่วันที่เรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป ผู้แทนของผู้เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติยืนยันเป็นหนังสือต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป ให้ถือว่าเป็นการเข้าชื่อเพื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติใหม่ และให้ประธาน สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ร่างมาตรา 14)

14. ข้อห้ามเข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

การเข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐ จะกระทำมิได้ (ร่างมาตรา 15)

15. การนำความในการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติมาใช้บังคับกับการเข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

ให้นำความในมาตรา 6 วรรคสอง มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 10 มาตรา 11 มาตรา 12 มาตรา 13 และมาตรา 14 มาใช้บังคับกับการเข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเข้าชื่อร้องขอตามมาตรา 7 ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 120 คน

(2) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ให้เสนอต่อประธานรัฐสภา และหน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของประธานรัฐสภา

(3) ในส่วนที่เกี่ยวกับจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมตามมาตรา 10 ต้องมีจำนวนไม่ถึง 50,000 คน

(4) ในส่วนที่เกี่ยวกับรายชื่อของผู้แทนของผู้เข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมตามมาตรา 11 วรรคหนึ่ง ให้เสนอได้ไม่เกิน 10 คน (ร่างมาตรา 16)

16. ความผิดฐานปลอมลายมือชื่อในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

ผู้ใดกระทำความผิดฐานปลอมลายมือชื่อในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลา 5 ปีนับแต่วันที่ศาลสั่ง (ร่างมาตรา 17)

17. บทเฉพาะกาล

บรรดาการดำเนินการเกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมายที่ได้ดำเนินการไปโดยชอบตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้เป็นอันใช้ได้ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 18) และบรรดาร่างพระราชบัญญัติที่ประชาชนเข้าชื่อเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และต้องตกไปเพราะสภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลง ให้ถือว่าการเข้าชื่อเพื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นยังมีผลอยู่ต่อไป (ร่างมาตรา 19)

18. ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ประธานรัฐสภา รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา 20)

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้</p> <p>มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556”</p> <p>มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2542</p> <p>มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้</p> <p>“ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย</p> <p>“ผู้ริเริ่ม” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ริเริ่มดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญต่อประธานรัฐสภา</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.”</p> <p>มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556</p> <p>มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้</p> <p>“การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย” หมายความว่า การเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>“ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย</p> <p>“ผู้เชิญชวน” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ริเริ่มเชิญชวนให้มีการร่วมเข้าชื่อเสนอกฎหมาย</p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>มาตรา 5 ผู้มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งอยู่ในวันที่ยื่นคำร้องขอต่อประธานรัฐสภาตามมาตรา 9 หรือมาตรา 12 แล้วแต่กรณี</p> <p>การเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติต้องมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคน</p> <p>การเข้าชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญต้องมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งรวมกันไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน</p> <p>มาตรา 8 ร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอให้รัฐสภาพิจารณาได้ ต้องเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยหรือแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย</p> <p>ร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ต้องมีหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติที่กำหนดโดยชัดเจนและต้องแบ่งเป็นมาตรา ซึ่งแต่ละมาตรามีบทบัญญัติที่จะเข้าใจได้ว่ามีความประสงค์จะตรากฎหมายในเรื่องใด และต้องมีบันทึกประกอบ ดังต่อไปนี้</p>	<p>มาตรา 5 ผู้มีสิทธิในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายต่อรัฐสภาต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งอยู่ในวันที่เสนอร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา 11 หรือร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมตามมาตรา 16 แล้วแต่กรณี และมีได้เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง</p> <p>การเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติต้องมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคน</p> <p>การเข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมต้องมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน</p> <p><u>มาตรา 6 การเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อรัฐสภาตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กระทำได้เฉพาะที่มีหลักการเกี่ยวกับหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หรือหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย</u></p> <p>ร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่งต้องจัดทำตามรูปแบบการเสนอร่างพระราชบัญญัติ แบ่งเป็นมาตราที่ชัดเจนเพียงพอที่จะเข้าใจได้ว่ามีความประสงค์จะตรากฎหมายในเรื่องใด และต้องประกอบด้วยเอกสารดังต่อไปนี้</p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>(1) บันทึกหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ</p> <p>(2) บันทึกเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ</p> <p>(3) บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ</p> <p>มาตรา 6 ในการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อประธานรัฐสภา ต้องมีผู้ริเริ่ม ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบคนเพื่อดำเนินการจัดให้มีการรวบรวมลายมือชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยแจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบเป็นหนังสือพร้อมด้วยเอกสาร ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ร่างพระราชบัญญัติพร้อมด้วยบันทึกประกอบตามมาตรา 8</p> <p>(2) รายชื่อของผู้ริเริ่มพร้อมด้วยสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้ และมีหมายเลขประจำตัวประชาชนของผู้นั้น</p> <p>ในกรณีที่ผู้ริเริ่มประสงค์จะให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย หรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือในการจัดทำร่างกฎหมายแก่ประชาชน ยกร่างพระราชบัญญัติให้ก่อนที่จะแจ้งประธานรัฐสภาตามวรรคหนึ่ง ก็ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงาน</p>	<p>(1) ร่างพระราชบัญญัติ</p> <p>(2) บันทึกหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ</p> <p>(3) บันทึกเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ</p> <p>(4) บันทึกสรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ</p> <p>มาตรา 7 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งรวมกันไม่น้อยกว่ายี่สิบคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจัดทำร่างพระราชบัญญัติที่ประสงค์จะเสนอดำเนินการตามวรรคหนึ่ง พร้อมทั้งเอกสารตามมาตรา 6 วรรคสอง ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรกำหนด</p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย หรือหน่วยงานนั้นดำเนินการให้ตามควรแก่กรณีโดยไม่ชักช้า</p> <p>ในการดำเนินการเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้ อาจขอรับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองตามกฎหมายว่าด้วยสภาพพัฒนาการเมืองได้</p> <p>ในกรณีนี้ร่างพระราชบัญญัติตาม (1) มีหลักการและเนื้อหาไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 8 ให้ประธานรัฐสภาแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ริเริ่มทราบภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องตามวรรคหนึ่ง พร้อมทั้งส่งเรื่องคืนให้ผู้ริเริ่ม</p> <p style="padding-left: 2em;">*(วรรคห้า ยกไปตรงกับร่างมาตรา 9)</p> <p>มาตรา 7 เมื่อดำเนินการตามมาตรา 6 แล้ว ให้ผู้ริเริ่มดำเนินการชักชวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อประธานรัฐสภาได้</p> <p>ในเอกสารการลงลายมือชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกแผ่นต้องปรากฏข้อความให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งประสงค์จะลงลายมือชื่อทราบว่าเป็นการลงลายมือชื่อเพื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติใด และสามารถตรวจสอบร่างพระราชบัญญัติได้ทีใด รวมทั้งต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ลงลายมือชื่อดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ชื่อตัวและชื่อสกุล</p> <p>(2) หมายเลขประจำตัวประชาชน</p> <p>ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งลงลายมือชื่อต้องแนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน</p>	<p>โดยความเห็นชอบของประธานรัฐสภา</p> <p><u>ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจัดทำร่างพระราชบัญญัติพร้อมทั้งเอกสารตามวรรคหนึ่งให้แก่ผู้ร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ</u></p> <p><u>ระยะเวลาดังกล่าว ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะขยายให้เป็นกรณีไปก็ได้ แต่เมื่อรวมระยะเวลาที่ขยายแล้วต้องไม่เกินเก้าสิบวัน</u></p> <p><u>มาตรา 8</u> ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดประสงค์จะดำเนินการเพื่อให้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อมีเอกสารครบถ้วนตามมาตรา 6 วรรคสอง แล้ว ให้มีสิทธิเชิญชวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ร่วมเข้าชื่อให้ครบจำนวนตาม<u>มาตรา 5 วรรคสอง</u></p> <p><u>การเชิญชวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ร่วมเข้าชื่อตามวรรคหนึ่งจะกระทำเป็นหนังสือหรือเชิญชวนผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ แต่ต้องแนบเอกสารตาม<u>มาตรา 6 วรรคสอง</u> ไปพร้อมกันด้วย</u></p> <p><u>การร่วมเข้าชื่อต้องมีหลักฐานแสดงชื่อ อายุ ที่อยู่ เลขประจำตัวประชาชนของผู้ร่วมเข้าชื่อ และข้อความที่แสดงให้เห็นว่าตนสมัครใจเข้าร่วมในการเสนอ</u></p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้และมีหมายเลขประจำตัวประชาชนของผู้ยื่น</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัตินั้น พร้อมทั้งลงลายมือชื่อ และส่งไปยังสถานที่ที่ผู้เชิญชวน กำหนดไว้ในหนังสือเชิญชวนหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคสอง</p> <p>ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะเสนอร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง อาจร้องขอให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้รับและรวบรวม หลักฐานการร่วมเข้าชื่อในการเสนอร่างพระราชบัญญัติก็ได้ ในกรณีเช่นนั้นให้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการให้ตามความประสงค์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร กำหนดโดยความเห็นชอบของประธานรัฐสภา และเมื่อสำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎรได้รับหลักฐานการร่วมเข้าชื่อในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ ครบหนึ่งหมื่นคนแล้ว ให้แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะเสนอ ร่างพระราชบัญญัติทราบเพื่อดำเนินการต่อไปตามมาตรา 11</p> <p>ในการดำเนินการตามวรรคสี่ ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เผยแพร่การเชิญชวนให้เข้าชื่อให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป</p> <p>ในกรณีที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีระบบเทคโนโลยี สารสนเทศที่สามารถยืนยันตัวตนและตรวจสอบความเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ การเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศดังกล่าว</p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>ก่อนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะลงลายมือชื่อร่วมเสนอร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา 9 ผู้ริเริ่มจะแก้ไขร่างพระราชบัญญัติตาม (1) ก็ได้ แต่ต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อประธานรัฐสภา พร้อมด้วยร่างพระราชบัญญัติและบันทึกประกอบที่แก้ไขใหม่ (มาตรา 6 วรรคห้า)</p> <p>มาตรา 9 เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติ ตามมาตรา 7 ได้จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคน ให้ผู้ริเริ่มยื่นคำร้องขอต่อประธาน</p>	<p>ให้กระทำได้โดยไม่ต้องลงลายมือชื่อ</p> <p>ในการดำเนินการตามมาตรา 9 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร อาจร้องขอให้สถาบันพระปกเกล้าให้การสนับสนุนและช่วยเหลือด้วยก็ได้</p> <p><u>มาตรา 9</u> ในระหว่างการเชิญชวนให้มีการเข้าชื่อเพื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติ ห้ามมิให้มีการแก้ไขหลักการและข้อความในร่างพระราชบัญญัติ เว้นแต่เป็นการแก้ไขข้อความผิดพลาดที่มีใช้สาระสำคัญ</p> <p><u>มาตรา 10</u> ในกรณีที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรรับเป็นผู้รับ และรวบรวมหลักฐานการร่วมเข้าชื่อในการเสนอร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา 8 วรรคสี่ ถ้าพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ยังมีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติไม่ถึงหนึ่งหมื่นคน ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแจ้งให้ผู้ร้องขอทราบเพื่อดำเนินการให้มีผู้ร่วมเข้าชื่อให้ครบตามจำนวนดังกล่าวภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ยังได้ผู้เข้าชื่อไม่ครบจำนวน ให้แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ร้องขอทราบ และให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยุติการดำเนินการต่อไป</p> <p><u>มาตรา 11</u> เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติตาม มาตรา 8 มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคน ให้ผู้เชิญชวนทำหนังสือเสนอร่าง</p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>รัฐสภา โดยต้องมีเอกสารดังต่อไปนี้ยื่นมาพร้อมกับคำร้องขอด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) สำเนาร่างพระราชบัญญัติและบันทึกประกอบตามมาตรา 6 (1) หรือตามมาตรา 6 วรรคห้า แล้วแต่กรณี (2) เอกสารการลงลายมือชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งพร้อมด้วยสำเนาบัตรตามมาตรา 7 วรรคสาม (3) รายชื่อของผู้แทนของผู้ซึ่งเสนอร่างพระราชบัญญัติจำนวนไม่เกินหกสิบคนตามที่ผู้ริเริ่มกำหนด <p>มาตรา 10 เมื่อได้รับคำร้องขอตามมาตรา 9 แล้ว ให้ประธานรัฐสภาตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของเอกสารตามมาตรา 9 ให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวัน หากปรากฏว่ามีลายมือชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่ถึงหนึ่งหมื่นคนหรือมีเอกสารไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ประธานรัฐสภาแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ริเริ่มเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วนต่อไป เมื่อเห็นว่าถูกต้องครบถ้วนแล้วให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการประกาศรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และจัดเอกสารไว้เพื่อให้ประชาชนได้ตรวจสอบ</p>	<p><u>พระราชบัญญัติพร้อมด้วยเอกสารตามมาตรา 6 วรรคสอง หลักฐานการเข้าชื่อของผู้ร่วมเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติ และรายชื่อของผู้แทนของผู้เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบคนแต่ไม่เกินสามสิบคนต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร</u></p> <p><u>ในกรณีที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ดำเนินการตามมาตรา 8 วรรคสี่ การดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้กระทำได้โดยไม่ต้องแสดงหลักฐานการเข้าชื่อของผู้ร่วมเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติ แต่ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรออกหนังสือรับรองความถูกต้องและครบถ้วนของการเข้าชื่อแทนหลักฐานดังกล่าว</u></p> <p><u>มาตรา 12</u> เมื่อประธานสภาผู้แทนราษฎรได้รับหนังสือเสนอร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา 11 แล้ว ให้ดำเนินการตรวจสอบเอกสารหลักฐานว่ามีหลักการและเอกสารหลักฐานครบถ้วนตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ ให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวัน หากปรากฏว่ามีหลักการหรือเอกสารหลักฐานไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้เชิญชวนเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วนภายในเวลาที่กำหนดต่อไป ถ้าเห็นว่าถูกต้องครบถ้วนและเมื่อดำเนินการตามมาตรา 13 แล้ว ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร</p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และให้มีหนังสือแจ้งไปยังผู้มีรายชื่อแนบด้วย ในกรณีที่มีผู้ใดมีชื่อเป็นผู้ใช้ชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติตามประกาศในวรรคหนึ่ง โดยมิได้ร่วมเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติด้วย ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อ ประธานรัฐสภาหรือบุคคลที่ประธานรัฐสภาแต่งตั้ง เพื่อให้ขีดฆ่าชื่อตนเองออกจาก บัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศ ตามวรรคหนึ่ง</p> <p>เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาคัดค้านตามวรรคสองแล้ว ให้ถือว่ารายชื่อของผู้เข้าชื่อ เสนอร่างพระราชบัญญัติเป็นรายชื่อที่ถูกต้อง</p> <p>มาตรา 11 ในกรณีที่ลายมือชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติ มีจำนวนไม่ถึงหนึ่งหมื่นคน ให้ประธานรัฐสภาแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ริเริ่มทราบ เพื่อดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติเพิ่มเติมให้ถึงหนึ่งหมื่นคน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานรัฐสภา ถ้าพ้นกำหนดระยะเวลา ดังกล่าวยังมิได้เสนอการเข้าชื่อเพิ่มเติมจนครบถ้วน ให้ประธานรัฐสภาสั่งจำหน่าย เรื่องและคืนเรื่องและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้แก่ผู้ริเริ่ม</p> <p>ถ้าลายมือชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้มีจำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคน ให้ประธานรัฐสภาดำเนินการให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา</p>	<p>ดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร <u>การตรวจสอบตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามวิธีการที่สำนักงานเลขาธิการ</u> <u>สภาผู้แทนราษฎรกำหนดโดยความเห็นชอบของประธานรัฐสภา</u> <u>ถ้าผู้เชิญชวนมิได้ดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วนภายในเวลาที่กำหนด</u> <u>ตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรยุติการดำเนินการต่อไป</u></p> <p>ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอตามมาตรา 11 เป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวกับการเงินตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้คำรับรอง <u>ถ้านายกรัฐมนตรีมิได้ส่งคำรับรองภายในเก้าสิบวัน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร</u> <u>แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้เชิญชวนทราบและยุติการดำเนินการต่อไป</u></p> <p>ในการตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง <u>ถ้ามีหลักฐานแสดงว่าลายมือชื่อของ</u> <u>ผู้ร่วมเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติเป็นลายมือชื่อปลอมไม่ว่าจะมีจำนวน</u> <u>เท่าใด ถ้าผู้เชิญชวนไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่ามิใช่เป็นการกระทำของตนและตน</u> <u>มิได้รู้เห็นเป็นใจด้วย ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรสั่งยุติเรื่องและส่งเรื่องคืน</u> <u>ผู้เชิญชวน และดำเนินการให้มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อเจ้าพนักงาน</u> <u>เพื่อดำเนินคดีแก่ผู้ปลอมลายมือชื่อต่อไป</u></p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในกรณีที่มีคำวินิจฉัยตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอนั้นเกี่ยวข้องกับการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่ง ร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้คำรับรองก่อน</p>	<p>ในกรณีที่ผู้เชิญชวนสามารถพิสูจน์ได้ว่ามิใช่เป็นการกระทำของตนและตน มิได้รู้เห็นเป็นใจด้วย และเมื่อหักลายมือชื่อปลอมดังกล่าวออกแล้วยังมีผู้เข้าชื่อ ครบจำนวน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการต่อไปได้ การถอนการเข้าชื่อของผู้ร่วมเข้าชื่อที่กระทำภายหลังจากที่ได้ยื่นต่อ ประธานสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา 11 แล้ว หรือผู้ร่วมเข้าชื่อตายหลังจาก ที่ได้ร่วมเข้าชื่อแล้ว ให้ถือว่าการเข้าชื่อของผู้นั้นยังคงมีผลอยู่ มาตรา 13 ก่อนประธานสภาผู้แทนราษฎรจะดำเนินการตามข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎรตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 12 วรรคหนึ่ง ให้สำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎรเผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติและจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น ของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายฉบับนั้นอย่างรอบด้าน และเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้น ต่อประชาชน และเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเสนอรัฐสภาพร้อมทั้ง การเสนอร่างพระราชบัญญัติเพื่อประกอบการพิจารณา มาตรา 14 บรรดาพระราชบัญญัติที่เสนอตามพระราชบัญญัตินี้ และต้องตกไป เพราะเหตุอายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบ สภาผู้แทนราษฎร และคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป</p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>มาตรา 12 การเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือเปลี่ยนแปลงรูปของรัฐ จะเสนอไม่ได้</p> <p>ให้นำบทบัญญัติในมาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 9 มาตรา 10 และมาตรา 11 มาใช้บังคับกับการเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญด้วยโดยอนุโลม</p>	<p>มิได้ร้องขอให้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ถ้าภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่เรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป ผู้แทนของผู้เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา 11 ยืนยันเป็นหนังสือต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป ให้ถือว่าเป็นการเข้าชื่อเพื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติใหม่ และให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>มาตรา 15 การเข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐ จะกระทำมิได้</p> <p>มาตรา 16 ให้นำความในมาตรา 6 วรรคสอง มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 10 มาตรา 11 มาตรา 12 มาตรา 13 และมาตรา 14 มาใช้บังคับกับการเข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่ในเรื่องดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเข้าชื่อร้องขอตามมาตรา 7 ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบคน</p> <p>(2) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ให้เสนอต่อ</p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>มาตรา 13 ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท</p> <p>(1) ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งริเริ่มเข้าชื่อ ร่วมลงชื่อ ไม่ให้ลงชื่อ หรือให้ถอนชื่อในการเข้าชื่อ เสนอร่างพระราชบัญญัติหรือญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ</p> <p>(2) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ หรือใช้อิทธิพลคุกคามเพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมลงชื่อ ไม่ให้ลงชื่อ หรือให้ถอนชื่อในการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ</p> <p>มาตรา 14 ผู้ใดลงลายมือชื่อปลอมในเอกสาร หรือใช้ หรืออ้างลายมือชื่อปลอม เช่นว่านั้น เพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นลายมือชื่อของผู้เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติ</p>	<p>ประธานรัฐสภา และหน้าที่และอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นหน้าที่ และอำนาจของประธานรัฐสภา</p> <p>(3) ในส่วนที่เกี่ยวกับจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญ แก้ไขเพิ่มเติมตามมาตรา 10 ต้องมีจำนวนไม่ถึงห้าหมื่นคน</p> <p>(4) ในส่วนที่เกี่ยวกับรายชื่อของผู้แทนของผู้เข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญ แก้ไขเพิ่มเติมตามมาตรา 11 วรรคหนึ่ง ให้เสนอได้ไม่เกินสิบคน</p> <p>มาตรา 17 ผู้ใดกระทำความผิดฐานปลอมลายมือชื่อในการเข้าชื่อเสนอ กฎหมายให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลสั่ง</p>

<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>หรือผู้ติดข้อแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่แท้จริง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p style="text-align: center;">มาตรา 15 ให้ประธานรัฐสภาจัดการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี</p>	<p><u>มาตรา 18</u> บรรดาการดำเนินการเกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมายที่ได้ดำเนินการไปโดยชอบตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้เป็นอันใช้ได้ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p><u>มาตรา 19</u> บรรดาร่างพระราชบัญญัติที่ประชาชนเข้าชื่อเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และต้องตกไปเพราะสภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลง ให้ถือว่าการเข้าชื่อเพื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นยังมีผลอยู่ต่อไป และให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p><u>มาตรา 20</u> ให้ประธานรัฐสภาจัดการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ นายกรัฐมนตรี</p>

ส่วนที่ 2

บทวิเคราะห์

การเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนถือเป็นสิทธิที่ได้รับการรับรองเป็นครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีเจตนารมณ์เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองอันเป็นมาตรการในการแก้ไขปัญหาหรือเป็นทางออกให้แก่ประชาชนในกรณีที่คณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกรัฐสภาไม่เสนอร่างพระราชบัญญัติหรือเสนอร่างพระราชบัญญัติแต่ร่างพระราชบัญญัตินั้น ๆ มีหลักการที่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ซึ่งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 170 กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ต่ำกว่า 50,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายตามที่กำหนดไว้ในหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ต่อมาเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2550 ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้บัญญัติเกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมายไว้ในมาตรา 163 กำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 10,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามที่กำหนดไว้ในหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 291 ยังได้บัญญัติรับรองสิทธิของประชาชนในการเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญได้ด้วย โดยกำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 50,000 คน มีสิทธิในการขอเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ส่วนหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

ต่อมา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 10,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หรือหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และการตรวจสอบตามที่กฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายกำหนด ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะต้องมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรีด้วย อย่างไรก็ตาม กฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งมีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 อีกทั้งยังขาดกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรา 133 (3) มาตรา 256 (1) และมาตรา 258 ค. (4) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ด้วยเหตุนี้คณะรัฐมนตรีจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. เพื่อปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายให้สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายในประเด็นปฏิรูปที่ 6 ซึ่งกำหนดให้มีกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายที่มีความสำคัญ และจัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน

ซึ่งประเด็นย่อยที่ 4 กำหนดให้จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย โดยเป้าหมายและตัวชี้วัดกำหนดให้ต้องมีการตรากฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย เพื่อกำหนดขั้นตอนและวิธีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตลอดจนมีกลไกหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่โดยตรงในการให้ความช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความสะดวกรวดเร็วและประหยัดค่าใช้จ่ายในกระบวนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายแก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้ประชาชนสามารถเชิญชวนให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายด้วยตนเองหรือให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ช่วยเหลือทั้งในการจัดทำร่างกฎหมาย รวมทั้งรับและรวบรวมหลักฐานการร่วมเข้าชื่อ ตลอดจนจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

เอกสารอ้างอิง

- รติกร เจือกโวัน. (ม.ป.ป.). การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย. สืบค้น 17 กรกฎาคม 2563 จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย>
- วรชัย แสนสิระ. (2553). “สิทธิในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนจะเกิดผลเป็นรูปธรรมได้อย่างไร”. สืบค้น 20 กรกฎาคม 2563 จาก https://www.senate.go.th/assets/portals/93/fileups/272/files/S%E0%B9%88ub_Jun/9legal/legal12.pdf
- สำนักนายกรัฐมนตรี. “หนังสือ ที่ นร 0503/19067 ลงวันที่ 23 มิถุนายน 2563 เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.” สืบค้น 20 กรกฎาคม 2563 จาก <http://edoc.parliament.go.th/Meeting/MeetingViewer.aspx?id=596>

ส่วนที่ 3

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย หรือ The initiative process คือ กระบวนการที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง โดยการที่ประชาชนจำนวนหนึ่งที่มีเจตนารมณ์หรือความต้องการเช่นเดียวกัน เพื่อที่จะให้มีกฎหมายหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งมาร่วมเข้าชื่อกัน เมื่อมีผู้เข้าชื่อครบจำนวนตามที่กฎหมายกำหนดแล้วก็สามารถเสนอกฎหมายได้ ซึ่งประเภทของกฎหมายที่เสนอได้นั้นจะกำหนดไว้ต่างกันอย่างออกไปสำหรับประเทศไทยสิทธิในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนโดยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายได้รับการรับรองเป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยได้บัญญัติไว้ในมาตรา 170 กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ต่ำกว่า 50,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายตามที่กำหนดไว้ในหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ต่อมาเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2550 ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้บัญญัติเกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมายไว้ในมาตรา 163 กำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 10,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามที่กำหนดไว้ในหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 291 ยังได้บัญญัติรับรองสิทธิของประชาชนในการเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญได้ โดยกำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 50,000 คน มีสิทธิในการขอเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ส่วนหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย¹

ปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 10,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยหรือหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และการตรวจสอบตามที่กฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายกำหนด ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน จะต้องมีการรับรองของนายกรัฐมนตรีด้วย

การเสนอร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.

การเสนอร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. เพื่อปรับปรุงพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 ให้สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายในประเด็นปฏิรูปที่ 6 ซึ่งกำหนดให้มีกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายที่มีความสำคัญ และจัดให้มีกลไก

¹ รติกร เจือกวั่น. (ม.ป.ป.). การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย. สืบค้น 17 กรกฎาคม 2563 จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย>

ช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน ซึ่งประเด็นย่อยที่ 4 กำหนดให้จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย โดยเป้าหมายและตัวชี้วัดกำหนดให้ต้องมีการตรากฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย เพื่อกำหนดขั้นตอนและวิธีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตลอดจนมีกลไกหรือหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่โดยตรงในการให้ความช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม กฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งมีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 อีกทั้งยังขาดกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรา 133 (3) มาตรา 256 (1) และมาตรา 258 ค. (4) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. จะส่งผลให้เกิดความสะดวกรวดเร็วและประหยัดค่าใช้จ่ายในกระบวนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายแก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากประชาชนสามารถเชิญชวนให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายด้วยตนเองหรือขอให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรช่วยดำเนินการให้ทั้งในการจัดทำร่างกฎหมาย และการรับและรวบรวมหลักฐานการร่วมเข้าชื่อก็ได้ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรสามารถจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้อีกด้วย

การรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. โดยเชิญผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และสถาบันพระปกเกล้า มาร่วมชี้แจงและแสดงความคิดเห็นในการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 1) เพื่อตรวจพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฯ ที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 1) ได้ตรวจพิจารณาแล้วจากประชาชนทั่วไปผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา <http://www.krisdika.go.th> ตั้งแต่วันที่ 5 ตุลาคม 2561 ถึงวันที่ 19 ตุลาคม 2561 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 15 วัน ซึ่งผลการรับฟังความคิดเห็น คือ ผู้ร่วมหารือและแสดงความคิดเห็นต่างก็เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพราะเป็นการปรับปรุงกระบวนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายให้มีประสิทธิภาพและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ในส่วนของการรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา <http://www.krisdika.go.th> นั้น ปรากฏว่าไม่มีบุคคลใดแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัตินี้²

² สำนักนายกรัฐมนตรี. “หนังสือ ที่ นร 0503/19067 ลงวันที่ 23 มิถุนายน 2563 เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.” สืบค้น 20 กรกฎาคม 2563 จาก <http://edoc.parliament.go.th/Meeting/MeetingViewer.aspx?id=596>

ปัญหาเกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

จากการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนในกระบวนการนิติบัญญัติที่สำคัญคือ การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ตามมาตรา 133 (3) ประกอบกับในหมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 77 ได้บัญญัติให้ประชาชนมีสิทธิเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตรากฎหมาย คือ ได้กำหนดให้ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชนและนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน ซึ่งรัฐยังไม่มีกลไกให้ความช่วยเหลือประชาชนในการใช้สิทธิริเริ่มเข้าชื่อเสนอกฎหมาย เพื่อให้เป็นไปตามรูปแบบและวิธีการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77 กำหนดไว้ โดยปัจจุบันมีเพียงพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 ซึ่งเป็นกฎหมายให้สิทธิแก่ประชาชนในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายออกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ดังนั้นบทบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 จึงขัดแย้งและไม่สอดคล้องกับหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ทั้งนี้ จากรายงานการศึกษาเรื่อง “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยประชาชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560” ทำการศึกษาโดย กานต์ ราชนา³ และรายงานการศึกษาเรื่อง “การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560” ทำการศึกษาโดย จเร พันธุ์เปรื่อง⁴ พบปัญหาเกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ดังต่อไปนี้

1) ปัญหาของความไม่สอดคล้องในหลักการกรณีประชาชนใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 256 ได้กำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 50,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ซึ่งโดยหลักแล้วรัฐธรรมนูญในฐานะเป็นกฎหมายสูงสุดจึงควรแก้ไขได้ยากกว่ากฎหมายระดับพระราชบัญญัติ แต่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 ซึ่งออกในขณะที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีผลบังคับ กฎหมายฉบับนี้จึงยังไม่ได้พลวัตตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

2) ปัญหาตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่ทั้งหมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้อง

³ กานต์ ราชนา. (ม.ป.ป.). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยประชาชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. สืบค้น 17 กรกฎาคม 2563 จาก <https://grad.dpu.ac.th/upload/content/files/year8-1/8052.pdf>

⁴ จเร พันธุ์เปรื่อง. (ม.ป.ป.). การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. สืบค้น 17 กรกฎาคม 2563 จาก <http://center.bkkthon.ac.th/journal/upload/doc/spit/25/files/26-38.pdf>

กับสภาพการณ์หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ ซึ่งในหมวด 16 ว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมาย มาตรา 258 ค. (1) การกำหนดให้มีกลไกให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา 77 และพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสากล ให้มีการใช้ระบบอนุญาตและระบบการดำเนินการโดยคณะกรรมการ เพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การทำงานเกิดความคล่องตัวโดยมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และไม่สร้างภาระแก่ประชาชน ประกอบกับประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ที่ออกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 ในยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐกำหนดให้กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็นมีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันรัฐธรรมนูญมาตรา 77 วรรคสอง ได้กำหนดให้ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายที่ออกมารองรับกับหลักการนี้ ซึ่งเป็นกลไก สำหรับกฎหมายที่ริเริ่มเสนอโดยประชาชน จึงมีปัญหว่าการใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยประชาชน ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 บัญญัติรับรองไว้นั้น จะต้องมีการขออนุญาตก่อน อย่างไรจึงจะสอดคล้องกับ มาตรา 77 นี้ และต้องไม่เป็นการผลักภาระให้แก่ประชาชนที่จะเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ให้ต้องมาจัดทำกรรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ซึ่งรัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ชัดเจนแล้วว่าก่อนการตรากฎหมาย ทุกฉบับรัฐจะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

3) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 16 ว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมาย มาตรา 258 ค. (4) ได้กำหนดให้มีการจัดทำกลไกทางกฎหมายสำหรับการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ของประชาชน โดยปัจจุบันนี้ยังไม่มีกฎหมายที่ออกตามมาตรานี้ ซึ่งการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายจะต้องจัด ให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย ซึ่งปัจจุบันมีพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อ เสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 เป็นกฎหมายที่ออกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งมีบทบัญญัติไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยยังไม่มีกำหนด กลไกการช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังไม่สอดคล้องกับ หลักการตามที่ได้เพิ่มขึ้นมาคือรัฐจะต้องยึดถือการให้บริการแก่ประชาชนอย่างแท้จริง ไม่เป็นการเพิ่มภาระ ให้แก่ประชาชนเมื่อมาติดต่อราชการกับหน่วยงานของรัฐ ซึ่งการเข้าชื่อเสนอกฎหมายในปัจจุบันนี้ภาระ ในการจัดทำและเสนอกฎหมายโดยส่วนมากอยู่ที่ประชาชน

4) ในอดีต การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีอิสระในการรวบรวมรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอ กฎหมายได้โดยไม่ต้องแจ้งหน่วยงานใดก่อน และไม่มีหน่วยงานใดทำหน้าที่สนับสนุนการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ทำให้การเข้าชื่อเสนอกฎหมายล่าช้า สิ้นเปลืองและขาดประสิทธิภาพ เพราะผู้มีสิทธิ เลือกตั้งขาดความรู้ความเข้าใจในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย และทำให้เกิดการเสียเปล่าได้ในกรณีไม่เข้าเงื่อนไข ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

5) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรสามารถให้บริการกับผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งเกี่ยวกับการเข้าชื่อ เสนอกฎหมายได้ทุกขั้นตอนโดยผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่ในอดีตที่ผ่านมาสำนักงานเลขาธิการ

สภาผู้แทนราษฎรไม่ได้แสดงบทบาทเป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพราะกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายมิได้มีบทบัญญัติกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอย่างชัดเจน

6) ร่างกฎหมายที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอนั้น มักมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ทำให้ในระหว่างที่มีการรวบรวมรายชื่ออยู่นั้นคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งตัดหน้าเสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการเหมือนกันหรือทำนองเดียวกันกับร่างพระราชบัญญัติที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งกำลังจะเสนอ ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นไม่ทัน

ข้อเสนอเกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

เพื่อให้พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ผู้ทำการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ข้างต้นจึงมีข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายดังกล่าว ดังนี้

กานต์ ราชนา ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560” มีข้อเสนอ ดังนี้ 1) แก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 ให้มีบทบัญญัติที่ว่าด้วยการริเริ่มเสนอญัตติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแยกต่างหากจากการริเริ่มเสนอร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ 2) แก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ตามที่ มาตรา 133 (3) กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 10,000 คนเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หรือหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ดังนั้นจึงต้องแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 ให้ร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอให้รัฐสภาพิจารณาได้ ต้องเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย หรือหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 3) แก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยให้มีหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือต้องกำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย หรือหน่วยงานที่อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติให้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในการจัดทำและเสนอกฎหมาย และมีอำนาจหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดทำและเสนอกฎหมาย อาทิ มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ สืบสวน ศึกษา และวิเคราะห์ทางวิชาการ รวมทั้งวิจัย สนับสนุนการวิจัย ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการอื่นเพื่อประโยชน์ในการจัดทำและเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือญัตติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ จัดทำร่างพระราชบัญญัติหรือญัตติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญและเอกสารประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือญัตติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ จัดการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟัง

ความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการพิจารณาของรัฐสภา สนับสนุนการรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ผู้มีสิทธิเข้าชื่อร่วมเข้าชื่อเสนอกฎหมายหรือให้ความช่วยเหลือ ค่าใช้จ่ายสำหรับประชาสัมพันธ์ดังกล่าว รวมทั้งค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรวบรวมรายชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อ ตามสมควรแก่กรณี และมีอำนาจหน้าที่ประสานขอความร่วมมือจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือหน่วยงานภาคเอกชนเพื่อประโยชน์ในการจัดทำและเสนอร่างพระราชบัญญัติ หรือญัตติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ และมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการจัดทำและเสนอ ร่างพระราชบัญญัติหรือญัตติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานดังกล่าวก็ต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณ เพื่อทำหน้าที่ดังกล่าวอย่างเพียงพอ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำ และเสนอกฎหมายทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) ควรแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 โดยกำหนดให้จัดให้มีการออกเสียงประชามติ ในร่างกฎหมายที่ริเริ่มโดยประชาชน ถ้าผลการออกเสียงประชามติเห็นชอบด้วยกับร่างกฎหมายที่ริเริ่มเสนอโดยประชาชน ให้ดำเนินการพิจารณาแก้ไขให้เป็นไปตามร่างกฎหมายที่ริเริ่มเสนอโดยประชาชน เพื่อเป็นการเพิ่มการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง และเป็นการตัดสินใจของประชาชนในการยอมรับและมีกฎหมายที่จะบังคับใช้กับตนเองเป็นการยอมรับ ในแนวคิดในเรื่องประชาธิปไตยโดยตรง และ 5) ควรมีการแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 ให้มีบทบัญญัติที่กำหนดถึงสถานะที่แน่นอนของกฎหมายที่ผ่านการริเริ่มโดยประชาชนไว้อย่างชัดเจน โดยกำหนดให้รัฐสภาสามารถที่จะแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎหมายที่ผ่านกระบวนการริเริ่มเข้าชื่อเสนอกฎหมาย โดยประชาชนได้ต่อเมื่อได้ทดลองใช้กฎหมายดังกล่าวไปในระยะหนึ่งก่อนโดยกำหนดระยะเวลาไว้อย่างชัดเจน มิฉะนั้นการที่รัฐสภามีอำนาจที่จะแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกกฎหมายในเวลาใดก็ได้จะส่งผลให้การมีส่วนร่วม ของประชาชนในทางการเมืองจะไม่เกิดผลขึ้นจริงในทางปฏิบัติ

จเร พันธุ์เปรื่อง ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560” มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย (1) ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นหน่วยงานหลักในการช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำ และเสนอร่างกฎหมายตามแนวทางการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย และให้สถาบันพระปกเกล้าเป็นหน่วยงาน สนับสนุน (2) เพื่อแก้ปัญหากรณีคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชิงเสนอร่างพระราชบัญญัติเสียก่อน ที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะรวบรวมรายชื่อได้ครบจำนวน จำเป็นต้องย่นระยะเวลาในการดำเนินการแต่ละขั้นตอน ให้เร็วขึ้นและหากผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่สามารถรวบรวมรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายได้ทัน สำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎรต้องแจ้งให้ผู้ริเริ่มทราบ เพื่อจะได้ยุติการรวบรวมรายชื่อ แล้วเสนอเป็นข้อมูลประกอบการ พิจารณาต่อสภาและคณะกรรมการแทน (3) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอ ทั้งในสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ในวาระที่สองสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาสมควรพิจารณาโดย คณะกรรมการวิสามัญ เพื่อให้ผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายสามารถส่งตัวแทนเป็นกรรมการได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม ของจำนวนกรรมการทั้งหมด และกรณีที่วุฒิสภามีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ หากสภาผู้แทนราษฎร ไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภา การตั้งคณะกรรมการร่วมกันขึ้นพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น แต่ละสภาควรตั้งกรรมการร่วมกันจากผู้แทนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายด้วย (4) กรณีคณะรัฐมนตรีและ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการเหมือนกันหรือทำนองเดียวกันกับร่างพระราชบัญญัติ

ที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเสนอ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการแล้ว สมควรกำหนดในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้การพิจารณาในวาระที่สองต้องใช้ร่างพระราชบัญญัติที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเสนอเป็นหลักในการพิจารณา (5) เมื่อสภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรีชุดใหม่ภายหลังการเลือกตั้งควรวางแนวทางในการยืนยันให้รัฐสภาพิจารณาร่างกฎหมายนั้นต่อไปเพราะว่าร่างกฎหมายที่ประชาชนเสนอไม่สมควรต้องตกไป 2) กำหนดแนวทางปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับ (1) บุคคลที่ต้องเกี่ยวข้องกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ได้แก่ ผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ผู้ริเริ่มการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ผู้แทนของผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมาย (2) กฎหมายที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอได้ ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติและญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด (3) เอกสารประกอบการเสนอกฎหมายของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้แก่ ร่างกฎหมายบันทึกหลักการแห่งร่างกฎหมาย บันทึกเหตุผลในการเสนอร่างกฎหมาย บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างกฎหมาย และเอกสารที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญมาตรา 77 (4) วิธีการเสนอกฎหมายของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มี 2 วิธี คือ ผู้ริเริ่มจำนวน 20 คน เข้าชื่อขอรับการช่วยเหลือในการดำเนินการเข้าชื่อเสนอกฎหมายทั้งระบบ หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่อไม่น้อยกว่า 10,000 คน พร้อมจัดทำร่างกฎหมายได้เรียบร้อย หรือได้แต่งตั้งตัวแทนให้มาดำเนินการขอความช่วยเหลือในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายให้ถูกต้องสมบูรณ์ (5) หน่วยงานช่วยเหลือในกระบวนการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ได้แก่ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสถาบันพระปกเกล้า (6) หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบหลักการและเนื้อหาของร่างกฎหมาย การตรวจสอบเอกสารการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย การประกาศรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย และการคัดค้าน (7) บทกำหนดโทษ อาจมีความผิดเกิดขึ้นในกระบวนการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยประชาชนในต่างประเทศ⁵

การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชนในการให้สิทธิประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย (initiative process) ได้มีการบัญญัติรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญหลายประเทศ ซึ่งประเทศไทยได้นำมาเป็นแบบอย่างเช่นเดียวกัน อาทิ

ประเทศเยอรมนี กระบวนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยตรงของประชาชนในประเทศเยอรมนี รัฐธรรมนูญของมลรัฐเกือบทุกมลรัฐได้กำหนดให้สิทธิแก่ประชาชนในการที่จะเสนอกฎหมายเพื่อให้รัฐสภาพิจารณาได้โดยกำหนดคุณสมบัติของประชาชนผู้ที่จะมีสิทธิเสนอกฎหมายไว้ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ กำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเท่านั้นที่จะสามารถร่วมกันเข้าชื่อเพื่อเสนอกฎหมายได้ ซึ่งกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งของประเทศเยอรมนี ได้กำหนดคุณสมบัติของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งไว้จะต้องมีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ถาวรอื่นใดเป็นเวลาอย่างน้อย 3 เดือนในประเทศเยอรมนี แต่กระนั้นในรัฐธรรมนูญของแต่ละมลรัฐก็จะกำหนดระยะเวลาอย่างต่ำของการมีภูมิลำเนาไว้แตกต่างกันไปและจะต้องไม่เป็นผูถูกตัดสิทธิเลือกตั้ง นอกจากนั้น ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายของประเทศเยอรมนี

⁵ ธนาวัฒน์ สังข์ทอง. (2555). ผู้ริเริ่มในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย. สืบค้น 17 กรกฎาคม 2563 จาก <https://www.krisdika.go.th/data/activity/act185.pdf>

จะต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้ลงทะเบียนในทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (voter's register) หรือมีบัตรออกเสียง (Polling Card) นอกจากนั้น คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเสนอกฎหมายแต่ละมลรัฐยังได้มีการกำหนดจำนวนของประชาชนผู้ร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายไว้แตกต่างกันไป โดยบางมลรัฐจะกำหนดเป็นจำนวนแน่นอน ขณะที่บางมลรัฐกำหนดไว้เป็นอัตราส่วนร้อยละ เช่น มลรัฐ Baden Wuerttemberg กำหนดให้การเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนจะมีขึ้นได้ก็ต่อเมื่อประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอย่างน้อย 1 ใน 6 ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมดร่วมกันเข้าชื่อ หรือมลรัฐ Brandenburg กำหนดให้การเข้าชื่อเสนอกฎหมายจะต้องมีประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่ออย่างน้อย 20,000 คน เป็นต้น ส่วนองค์กรที่จะเสนอร่างกฎหมาย ได้แก่ รัฐบาลสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และโดยการริเริ่มของประชาชน (Popular Initiative) ซึ่งการริเริ่มของประชาชนจะเริ่มขึ้นเมื่อประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีความประสงค์จะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรแห่งมลรัฐดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการก่อตั้งเขตงานทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการเสนอแก้ไขปรับปรุงรัฐธรรมนูญหรือรัฐบัญญัติ รวมถึงคำร้องขออื่น ๆ โดยจะต้องดำเนินการยื่นคำร้องเป็นลายลักษณ์อักษรเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรแห่งมลรัฐเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา โดยจะต้องจัดทำเป็นร่างกฎหมายพร้อมเหตุผลเสนอไปพร้อมกัน นอกจากนั้น จะต้องมีการเข้าชื่อสนับสนุนคำร้องดังกล่าวตามจำนวนที่กฎหมายรัฐธรรมนูญแต่ละมลรัฐกำหนดไว้ ในส่วนของคำร้องของประชาชนนั้นจะต้องถูกตรวจสอบความถูกต้องโดยเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจตั้งที่ได้กล่าวมาข้างต้น ซึ่งแต่ละมลรัฐจะกำหนดแตกต่างกันไป

สหรัฐอเมริกา การเข้าชื่อของผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมายของสหรัฐอเมริกาในทุกมลรัฐที่ได้กำหนดให้สิทธิแก่ประชาชนสามารถเข้าชื่อเสนอขอปรับปรุงกฎหมายนั้น ได้กำหนดไว้ว่า จะต้องเป็นบุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (Voters) โดยผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเหล่านี้จะต้องเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่ได้ลงทะเบียนไว้แล้ว (Registered Voters) เพื่อที่จะป้องกันการโกงการเลือกตั้งพร้อมทั้งจะส่งผลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ (election officials) สามารถที่จะป้องกันผู้ออกเสียงที่ไม่มีคุณสมบัติครบตามที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ โดยการลงทะเบียนนี้จะกำหนดให้บุคคลจะต้องแสดงหรือพิสูจน์ถึงคุณสมบัติของตนในการที่จะใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งแต่ละมลรัฐจะกำหนดวิธีการไว้แตกต่างกัน และภายใต้เงื่อนไขของกระบวนการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย (Initiative Process) แต่ละมลรัฐจะกำหนดจำนวนของผู้ที่จะเข้าชื่อร่วมกันเสนอขอปรับปรุงกฎหมายได้แตกต่างกันออกไป ซึ่งมักจะกำหนดกันไว้เป็นจำนวนอัตราส่วนร้อยละของจำนวนอัตราส่วนต่าง ๆ สำหรับกระบวนการในการเข้าชื่อเสนอขอปรับปรุงกฎหมายโดยประชาชนของสหรัฐอเมริกา ทั้งกฎหมายรัฐธรรมนูญและรัฐบัญญัติธรรมดาจะใช้กระบวนการเดียวกัน คือผู้ริเริ่มก่อการซึ่งในรัฐธรรมนูญของแต่ละมลรัฐจะกำหนดไว้ว่าจะต้องมีจำนวนเท่าใดที่จะยื่นข้อความที่ตนต้องการให้มีการแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญและรัฐบัญญัติทั้งของเดิมที่เป็นอยู่และของใหม่ที่ต้องการแก้ไข แล้วนำเสนอต่อผู้ว่าการของมลรัฐหรือเสนอต่อผู้ที่มีอำนาจตามที่กฎหมายของแต่ละมลรัฐจะกำหนดไว้ หลังจากนั้นผู้ริเริ่มก่อการสามารถที่จะประชาสัมพันธ์ให้มีการลงชื่อสนับสนุนข้อเสนอของตน โดยต้องให้ได้จำนวนผู้ที่สนับสนุนครบตามจำนวนที่กฎหมายแต่ละมลรัฐกำหนดไว้ โดยผู้สนับสนุนทุกคนจะต้องระบุชื่อพร้อมทั้งที่อยู่ตามที่ปรากฏไว้ในเอกสารลงทะเบียน (registration records) หรือที่อยู่ถาวรซึ่งได้อยู่อาศัยขึ้นไปพร้อมกับคำร้องด้วย ทั้งนี้ลายมือชื่อของผู้สนับสนุนจะต้องชัดเจนและอ่านออก ซึ่งลายมือชื่อและเอกสารเหล่านี้

จะถูกตรวจสอบความถูกต้องโดยเจ้าหน้าที่ของมลรัฐอันถือได้ว่าเป็นงานประจำที่จะต้องทำการตรวจสอบความถูกต้องของลายมือชื่อที่เป็นจุดเริ่มต้นของการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย (Initiated)

ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ตามรัฐธรรมนูญของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ได้กำหนดให้ผู้ที่จะมีสิทธิเสนอร่างกฎหมายจะต้องเป็นพลเมืองของประเทศสวิตเซอร์แลนด์เท่านั้น และเป็นผู้มีคุณสมบัติอันจะเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ในมาตรา 74 (2) ว่าจะต้องมีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ และจะต้องไม่เป็นผู้ที่ถูกตัดสิทธิทางการเมืองโดยฝ่ายนิติบัญญัติของสมาพันธรัฐหรือของมลรัฐที่เขามีภูมิลำเนาอยู่และจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จะเสนอกฎหมายได้นั้นจะต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 100,000 คนขึ้นไป (เดิมกำหนดจำนวนไว้ 50,000 คน แต่ได้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญในปี 1977 โดยได้เพิ่มจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จะเข้าชื่อเสนอกฎหมายเพิ่มขึ้นเป็น 100,000 คน) สำหรับกระบวนการในการเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมายโดยประชาชนตามรัฐธรรมนูญของประเทศสวิตเซอร์แลนด์จะเริ่มขึ้นเมื่อมีผู้ก่อการ (ผู้ริเริ่ม) ได้แก่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 7 คน ได้ยื่นคำร้องเพื่อขอเสนอร่างกฎหมายพร้อมทั้งบรรยายหลักเกณฑ์ที่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงในรัฐธรรมนูญ และผู้ริเริ่มก่อการ (ผู้ริเริ่ม) เหล่านี้จะต้องทำหน้าที่รวบรวมลายมือชื่อของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่สนับสนุนให้ครบจำนวนตามที่กฎหมายกำหนดไว้คือ จำนวน 100,000 คนขึ้นไป โดยกระบวนการนี้จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา 18 เดือน และจะต้องนำคำร้องพร้อมทั้งลายมือชื่อของผู้สนับสนุนเหล่านั้นยื่นต่อสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

การเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนในต่างประเทศมีการกำหนดให้มีผู้ริเริ่มหรืออาจจะเรียกผู้ก่อการดำเนินการเสนอร่างกฎหมายต่อสภาเพื่อให้มีการพิจารณาก็ได้ โดยผู้ริเริ่มหรือผู้ก่อการนี้จะนำร่างกฎหมายที่ตนไปหาผู้สนับสนุนเพื่อร่วมลงลายมือชื่อสนับสนุนในการเสนอร่างกฎหมายให้ได้ตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดโดยจำนวนของผู้ริเริ่มหรือผู้ก่อการนี้จะขึ้นอยู่กับกฎหมายของแต่ละประเทศที่จะกำหนดขึ้นตามความเหมาะสมกับการให้สิทธิแก่ประชาชนที่ริเริ่มในการเสนอกฎหมายเข้าสู่การพิจารณาของสภา

หากพิจารณากรณีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยประชาชนของทั้ง 3 ประเทศดังกล่าวข้างต้นเป็นการให้สิทธิประชาชนใช้อำนาจอธิปไตยแบบทางตรง เป็นการริเริ่มเสนอกฎหมายโดยประชาชนให้สภาพิจารณาและเมื่อสภาพิจารณาเสร็จแล้วให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่าจะรับกฎหมายที่ประชาชนเสนอให้สภาพิจารณาหรือไม่ ดังนั้น กระบวนการทุกขั้นตอนของการตรากฎหมายที่ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมายประชาชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาและเป็นผู้ตัดสินใจขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งเป็นองค์ประกอบของการใช้อำนาจอธิปไตยทางตรง แต่อย่างไรก็ตาม การใช้อำนาจอธิปไตยทางตรงในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนทั้ง 3 ประเทศจะมีความแตกต่างกันในรายละเอียดตามที่แต่ละประเทศกำหนด⁶

⁶ สิทธิกร ศักดิ์แสง. (ม.ป.ป.). วิเคราะห์ศึกษาการให้สิทธิประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมายของสหพันธรัฐสาธารณรัฐเยอรมนี สหรัฐอเมริกา สมาพันธรัฐสวิส แนวทางต่อการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ในอนาคต. สืบค้น 20 กรกฎาคม 2563 จาก <file:///D:/Users/parliament/Downloads/123653-Article%20Text-321813-1-10-20180515.pdf>

สรุปผลการดำเนินงานการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2540, พุทธศักราช 2550, พุทธศักราช 2560

การเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540⁷ จำนวน 16 ฉบับ
แบ่งเป็น

- จำหน่ายเรื่อง เนื่องจากจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายไม่ครบ 50,000 คน จำนวน 7 ฉบับ ได้แก่

1. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งสถาบันคุ้มครองสุขภาพ ความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อมในสถาน
ประกอบการ พ.ศ.

2. ร่างพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.

3. ร่างพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านแห่งชาติ พ.ศ.

4. ร่างพระราชบัญญัติธนาคารหมู่บ้าน พ.ศ.

5. ร่างพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ.

6. ร่างพระราชบัญญัติจัดแจ้งการผลิตและจำหน่ายเหล้าพื้นบ้านฉบับประชาชน พ.ศ.

7. ร่างพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดชุมแพ พ.ศ.

- ประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมาย จำนวน 1 ฉบับ ได้แก่

ร่างพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.

- ตกไป ตามมาตรา 178 วรรคสอง จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่

(เป็นขั้นตอนที่ค้างการพิจารณาอยู่ในระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วาระที่ 1)

1. ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

2. ร่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติ พ.ศ.

- หลักการไม่เป็นไปตามหมวด 3 หรือหมวด 5 จำนวน 1 ฉบับ ได้แก่

ร่างพระราชบัญญัติเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.

- สิ้นสุดไปเนื่องจากการประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญฯ จำนวน 5 ฉบับ ได้แก่

1. ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ.

(อยู่ในระหว่างรอให้คณะรัฐมนตรีชุดใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปยืนยันตาม มาตรา 178

วรรคสอง)

2. ร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.

(อยู่ในระหว่างรอให้คณะรัฐมนตรีชุดใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปยืนยันตาม มาตรา 178

วรรคสอง)

⁷ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (25 ตุลาคม 2561). สรุปผลการดำเนินงานการเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. สืบค้น 20 กรกฎาคม 2563 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=52208&filename=index

3. ร่างพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดภูเก็ต พ.ศ.

(อยู่ในระหว่างรอให้คณะรัฐมนตรีชุดใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปยืนยันตาม มาตรา 178
วรรคสอง)

4. ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการจดทะเบียนและซื้อขายหลักทรัพย์ของกิจการเครื่องดื่ม
ที่มีแอลกอฮอล์และบุหรี่ยี่ พ.ศ.

(อยู่ในระหว่างรอให้คณะรัฐมนตรีชุดใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปยืนยันตาม มาตรา 178
วรรคสอง)

5. ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพการสาธารณสุขชุมชน พ.ศ.

(อยู่ในระหว่างรอให้คณะรัฐมนตรีชุดใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปยืนยันตาม มาตรา 178 วรรคสอง)

การเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550⁸ จำนวน 51 ฉบับ
แบ่งเป็น

- ประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมาย จำนวน 8 ฉบับ ได้แก่

1. ร่างพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน (ฉบับที่..) พ.ศ.
2. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
3. ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
4. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
5. ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพแพทย์แผนไทย พ.ศ.
6. ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพการสาธารณสุข พ.ศ.
7. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.
8. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.

- รัฐสภามีมติไม่รับหลักการ จำนวน 1 ฉบับ ได้แก่

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช

- สภาผู้แทนราษฎรมีมติไม่รับหลักการ จำนวน 1 ฉบับ ได้แก่

ร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

- นายกรัฐมนตรีพิจารณาไม่ให้คำรับรอง จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่

1. ร่างพระราชบัญญัติสถาบันกำนันผู้ใหญ่บ้าน พ.ศ.
2. ร่างพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.
3. ร่างพระราชบัญญัติกองทุนสินไหมทดแทนผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.
4. ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

⁸ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (25 ตุลาคม 2561). สรุปผลการดำเนินงานการเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. สืบค้น 20 กรกฎาคม 2563 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=52209&filename=index

- ประธานรัฐสภาสั่งจำหน่ายเรื่อง จำนวน 7 ฉบับ ได้แก่
 - หลักการไม่เป็นไปตามหมวด 3 หรือหมวด 5 ของรัฐธรรมนูญ
 1. ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ พ.ศ.
 2. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ.
 - ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมายไม่ครบตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ
 3. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช
(เข้าชื่อเสนอกฎหมายเพิ่มเติมไม่ครบ 50,000 คน ภายใน 30 วัน)
 4. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่..) พุทธศักราช
(เข้าชื่อเสนอกฎหมายเพิ่มเติมไม่ครบ 50,000 คน ภายใน 30 วัน)
 5. ร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.
(มีจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายไม่ครบ 10,000 คน)
 6. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
และร่างพระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(มีจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายไม่ครบ 10,000 คน)
 - ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย
 7. ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค (ฉบับที่..) พ.ศ.
- สิ้นสุดไปเนื่องจากมีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 1/2557 เรื่อง การควบคุมอำนาจการปกครองประเทศ ประกอบฉบับที่ 11/2557 เรื่อง การสิ้นสุดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 จำนวน 30 ฉบับ ได้แก่
 - ไม่สามารถบรรจุระเบียบวาระการประชุมร่วมกันของรัฐสภาได้
 1. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช
(มีหลักการทำนองเดียวกับร่างที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่รัฐสภารับหลักการและตั้งคณะกรรมการพิจารณาแล้ว)
 - ไม่สามารถบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้
 2. ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ.
(มีหลักการทำนองเดียวกันกับร่างพระราชบัญญัติที่สภาผู้แทนราษฎรรับหลักการและตั้งคณะกรรมการพิจารณาแล้ว)
 - คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาเสร็จแล้ว
 3. ร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.
 - คณะกรรมการสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเสร็จแล้ว
 4. ร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.
 - อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการสภาผู้แทนราษฎร
 5. ร่างพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ.

- บรรจู่ระเบียบวาระการประชุมเพื่อรอการพิจารณาในวาระที่ 1 ของสภาผู้แทนราษฎร
 6. ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่..) พ.ศ.
 7. ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้เสียหายจากการรับบริการสาธารณสุข พ.ศ.
 8. ร่างพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดฝาง พ.ศ.
 9. ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ได้รับผลกระทบจากระบบบริการสาธารณสุข พ.ศ.
- ประธานสภาผู้แทนราษฎรอนุญาตบรรจู่ระเบียบวาระการประชุม
 10. ร่างพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
- อยู่ระหว่างการพิจารณาให้คำรับรองของนายกรัฐมนตรี เนื่องจากเป็นร่างพระราชบัญญัติ

ที่เกี่ยวข้องการเงิน

11. ร่างพระราชบัญญัติสมุนไพรมหาชาติ พ.ศ.
12. ร่างพระราชบัญญัติยา พ.ศ.
13. ร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ พ.ศ.
14. ร่างพระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ.
15. ร่างพระราชบัญญัติข้าวชานาไทย พ.ศ.
16. ร่างพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดบัวใหญ่ พ.ศ.
17. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการสาธารณสุขและบุคลากรสาธารณสุข พ.ศ.
18. ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ.
19. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ.
20. ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ พ.ศ.
21. ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่..) พ.ศ.
22. ร่างพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.

- อยู่ระหว่างการดำเนินการเพื่อเสนอประธานรัฐสภาวินิจฉัยว่ามีหลักการเป็นไปตามหมวด 3 หรือหมวด 5 ของรัฐธรรมนูญหรือไม่

23. ร่างพระราชบัญญัติการจัดบริการสาธารณสุขด้านสาธารณสุข พ.ศ.
24. ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกกฎหมายอันเกี่ยวกับบริการสาธารณสุขด้านสาธารณสุขและที่เกี่ยวข้องบางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.
25. ร่างพระราชบัญญัติยา พ.ศ.
26. ร่างพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

- อยู่ระหว่างการดำเนินการเพื่อเสนอประธานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องการเงินตามรัฐธรรมนูญหรือไม่

27. ร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดอาญา ซึ่งมีมูลเหตุเกี่ยวเนื่องกับความขัดแย้งทางการเมืองหรือการรัฐประหาร ที่เกิดขึ้นระหว่าง พ.ศ. 2548 ถึง พ.ศ. 2554 พ.ศ.

- อยู่ระหว่างการตรวจสอบเอกสารหลักฐานการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

28. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่..) พ.ศ.

29. ร่างพระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

30. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเชียงใหม่มหานคร พ.ศ.

การเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560⁹ จำนวน 47 ฉบับ
การเข้าชื่อเสนอกฎหมายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา

1. ประกาศใช้เป็นกฎหมาย จำนวน 1 ฉบับ

- ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ผู้ริเริ่ม นายมงคลรัตน์ พุกะนัตต์)

2. นายกรัฐมนตรีพิจารณาให้คำรับรอง แต่ไม่สามารถบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภาได้ เนื่องจากยังไม่ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น จึงส่งข้อมูลให้คณะกรรมการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อประกอบการพิจารณา จำนวน 2 ฉบับ

1. ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.

2. ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.

3. นายกรัฐมนตรีพิจารณาไม่ให้คำรับรอง จึงไม่อาจเสนอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ทำหน้าที่รัฐสภาพิจารณาได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 133 วรรคสอง จำนวน 6 ฉบับ

1. ร่างพระราชบัญญัติควบคุมแร่ทองคำและควบคุมการทำเหมืองแร่ทองคำ พ.ศ.

2. ร่างพระราชบัญญัติระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ.

3. ร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ.

4. ร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

5. ร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

6. ร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

การเข้าชื่อเสนอกฎหมายต่อรัฐสภา

1. บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 2 ฉบับ

1. ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

2. ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศและคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่ง

หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย พ.ศ.

⁹ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (26 มิถุนายน 2563). สรุปผลการดำเนินงานการเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. สืบค้น 20 กรกฎาคม 2563 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=69341&filename=index

2. จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น จำนวน 4 ฉบับ (ตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 77)

- ไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน จำนวน - ฉบับ

- เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินและอยู่ระหว่างการพิจารณาให้คำรับรองของ

นายกรัฐมนตรี จำนวน 3 ฉบับ (ตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 133 วรรคสอง)

1. ร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

2. ร่างพระราชบัญญัติยาแผนไทย พ.ศ.

3. ร่างพระราชบัญญัติบ้านาญแห่งชาติ พ.ศ.

3. การจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยคณะผู้ริเริ่ม จำนวน 14 ฉบับ (ตาม พรบ.

ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 มาตรา 7)

1. ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.

2. ร่างพระราชบัญญัติสภาองค์กรผู้บริโภคแห่งชาติ พ.ศ.

3. ร่างพระราชบัญญัติอนุรักษ์และพัฒนาไก่พื้นเมือง พ.ศ.

4. ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดในลักษณะแชร์ลูกโซ่ พ.ศ.

5. ร่างพระราชบัญญัติรับรองสิทธิหลังการแปลงเพศ พ.ศ.

6. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช

7. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช

8. ร่างพระราชบัญญัติการจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล พ.ศ.

9. ร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.

10. ร่างพระราชบัญญัติพืชยา กัญชา กระท่อม พ.ศ.

11. ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมระบบสวัสดิการของชุมชน พ.ศ.

12. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

13. ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

14. ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.

4. ประธานรัฐสภาวินิจฉัยว่าหลักการเป็นไปตามหมวด 3 หรือ หมวด 5 ของรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย แต่ให้ปรับปรุงตัวร่างให้เป็นไปตามรูปแบบของการเสนอกฎหมาย จำนวน 4 ฉบับ

1. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

2. ร่างพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ.

3. ร่างพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

4. ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ.

5. ร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ..)

5. ประธานรัฐสภาวินิจฉัยหลักการของร่างพระราชบัญญัติว่าเป็นไปตามหมวด 3 หรือ หมวด 5

ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือไม่ จำนวน 3 ฉบับ (ตาม พรบ. ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

พ.ศ. 2556 มาตรา 6 วรรคสี่)

1. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งสถานศึกษาแห่งประเทศไทย พ.ศ.
2. ร่างพระราชบัญญัติพืชเสพติดให้คุณทางการแพทย์ พ.ศ. (การเสนอรอบสาม)
3. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งสำนักงานพืชเศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ.

6. ผู้ริเริ่มยื่นคำร้องให้สำนักงานจัดทำร่างพระราชบัญญัติให้เป็นไปตามรูปแบบการเสนอร่างกฎหมาย จำนวน 10 ฉบับ (ตาม พรบ. ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 มาตรา 6 วรรคสาม)

1. ร่างพระราชบัญญัติสภาศิลปินแห่งประเทศไทย พ.ศ.
2. ร่างพระราชบัญญัติการขายทอดตลาดทรัพย์สิน พ.ศ.
3. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
4. ร่างพระราชบัญญัติปฏิรูปประเทศไทยโดยปวงชนชาวไทย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พ.ศ.
5. ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่..) พ.ศ.
6. ร่างพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่..) พ.ศ.
7. ร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่..) พ.ศ.
8. ร่างพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่..) พ.ศ.
9. ร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่..) พ.ศ.
10. ร่างพระราชบัญญัติการกลับไปใช้สิทธิในบำเหน็จตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509 และพระราชบัญญัติอื่นหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(ร่างฯ ลำดับที่ 5-10 ผู้ยื่นความประสงค์แจ้งประสงค์จะไม่ดำเนินการต่อไป)

7. คินเรื่องให้ผู้ริเริ่ม เนื่องจากประธานรัฐสภาวินิจฉัยว่าการริเริ่มเสนอร่างพระราชบัญญัติไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2556 จำนวน 2 ฉบับ

1. ร่างพระราชบัญญัติพืชเสพติดให้คุณทางการแพทย์ พ.ศ. (การเสนอครั้งแรก)
2. ร่างพระราชบัญญัติพืชเสพติดให้คุณทางการแพทย์ พ.ศ. (การเสนอรอบสอง)

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐-๒

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

0 2244 2070-2

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร